

Sygn. akt V Ca 1179/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2011 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny-Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Wojtysiak
Sędziowie:	SSO Maria Dudziuk (spr.) SSR (del.) Paweł Duda
Protokolant:	sekr. sądowy Estera Małecka

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2011 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. D. i J. D.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie

z dnia 8 lutego 2011 r., sygn. akt I C 86/10

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że jego punktowi 5 nadaje treść: „znosi wzajemnie koszty postępowania pomiędzy stronami”, w pozostałej części oddala apelację;

II. zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz Z. D. kwotę 1.200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 1179/11

Uzasadnienie:

W pozwach z 14 stycznia 2010r. skierowanych przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. o sygn. akt: I C 86/10 powódka Z. D. i I C 149/10 powód J. D. wnieśli każde z osobna o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda/powódki kwoty 20 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 5 grudnia 2008r. do dnia zapłaty tytułem stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powódki/powoda wskutek śmierci córki A. K., zasądzenie od pozwanego na

rzecz powoda/powódki kwoty 50 000 zł dla każdego z osobna wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 5 grudnia 2008r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia pieniężnego.

W uzasadnieniu pozwów powodowie wskazali, iż w związku ze śmiercią swojej córki A. K., rażąco pogorszyła się ich sytuacja życiowa.

A. K. zginęła w wypadku komunikacyjnym spowodowanym przez Z. B., który był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej

w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Powodowie oparli swoje roszczenie dotyczące odszkodowania na podstawie art.23 k.c., art.24 § 1 k.c. oraz art. 448 k.c., zaś roszczenie dotyczące ustawowych odsetek za opóźnienie w wypłacie tego odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi po upływie

30 dni od dnia zgłoszenia wypadku ubezpieczeniowego tj. od 5 grudnia 2008r. do dnia zapłaty (akta I C 86/10 - pozew k. 1-15; akta I C 149/10 k. 1-15).

W odpowiedzi na pozew złożonej na rozprawie 15 kwietnia 2010r. (k. 124 akt I C 86/10) pozwany przedłożył odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości, połączenie do łącznego rozpoznania przedmiotowej sprawy ze sprawą o sygn. akt I C 149/10 z powództwa J. D. przeciwko (...) S.A. zawisłej przed Sądem Rejonowym.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, iż żądanie kierowane przez powódkę nie są udowodnione i w części są pozbawione podstaw prawnych,

a z przedstawionych przez powódkę dokumentów nie wynika, iż w związku ze śmiercią córki pogorszyła się ich sytuacja fizyczna i psychiczna.

Nadto pozwany podniósł, że żądanie powódki dotyczące zapłaty kwoty

50 000 zł nie znajduje odzwierciedlenia w zaistniałym stanie prawnym, jakim miał miejsce przed dniem wejścia w życie art.446 § 4 k.c.

Podobne stanowisko zajął pozwany w odpowiedzi na pozew powoda J. D., podnosząc dodatkowo w tym przypadku, iż przedłożona dokumentacja medyczna nie wskazuje, aby schorzenia te miały miejsce

w związku ze śmiercią córki, powołując zaświadczenie z 1998r. dotyczące odpisu zdjęcia RTG klatki piersiowej powoda, które zostało wykonane dwa lata przed zdarzeniem, a potwierdzające, że powód już dwa lata przed wypadkiem posiadał poważne schorzenie kręgosłupa.

Postanowieniem z 26 kwietnia 2010r. Sąd Rejonowy połączył postępowanie I C 86/10 ze sprawą I C 149/10 celem łącznego rozpoznania.

Wyrokiem z 8 lutego 2011r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie:

1. zasądził od (...) S.A. w W. na rzecz Z. D. kwotę 20 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 5 grudnia 2008r. do dnia zapłaty;

2. zasądził od (...) S.A. w W. na rzecz J. D. kwotę 20 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 5 grudnia 2008r. do dnia zapłaty;

3. w pozostałym zakresie powództwo J. D. oddalił;

4. w pozostałym zakresie powództwo Z. D. oddalił;

5. zasądził od (...) S.A. w W. na rzecz Z. D. i na rzecz J. D. po 28,57% kosztów procesu pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się niniejszego orzeczenia.

Sąd Rejonowy orzekając jak wyżej miał za podstawę ustalił następujące ustalenia faktyczne:

A. K. była córką małżonków J. i Z. D. (okoliczność bezsporna).

Córka powodów poniosła śmierć na miejscu 21 kwietnia 2000r. na skutek obrażeń ciała w postaci urazu głowy z krwiakiem podtwardówkowym i podpajęczynówkowym i do komór mózgu, obrzęku mózgu i wklonowania migdałków mózdzku do otworu potylicznego doznanych wskutek wypadku komunikacyjnego. Sprawcą wypadku był Z. B., który w tym dniu w K. w woj. (...) kierując samochodem osobowym marki (...) o nr rej. (...) będąc pod wpływem alkoholu 1,28 promila zajechał drogę samochodowi osobowemu marki (...) o nr rej.(...), którym kierowała A. K. i wykonywała w tym czasie manewr wyprzedzania.

Sprawca powyższym działaniem został uznany winnym przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 k.k. i skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Turku z 29 kwietnia 2002r. na bezwzględną karę pozbawienia wolności (wyrok Sądu Rejonowego w Turku z 29 kwietnia 2002r., sygn. akt II K 13/02 k.58, wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z 14 lutego 2003r., sygn. akt XVI Ka 383/02 k. 57-53 dołączonych akt szkody nr (...), odpis skrócony aktu zgonu).

A. K. w dniu śmierci miała 30 lat. Była w związku małżeńskim z I. K.. Z małżeństwa tego pochodzi dwoje małoletnich dzieci: M. K. i K. K..

Do grudnia 1996r. zamieszkiwała wraz z mężem i dwójką dzieci w domu należącym do rodziców. Po tym czasie przeprowadziła się z dziećmi i współmałżonkiem do wybudowanego domu jednorodzinnego, w którym prowadziła działalność gospodarczą w postaci sklepu spożywczego.

Z prowadzonej działalności gospodarczej uzyskiwała dochody. Zamieszkiwała w miejscowości oddalonej o 6 km od miejsca zamieszkania Z. D. i J. D.. Miała dwie siostry, które w chwili zajścia zdarzenia były w wieku - starsza 31 lat i 18 lat, obecnie wychowującą prawie dwuletnie dziecko.

A. K. miała dobre relacje z rodzicami. Od chwili przeprowadzki do własnego domu odwiedzała rodziców. Od czasu do czasu także pomagała w codziennych czynnościach związanych z normalną egzystencją, a także czyniła przy okazji wizyt datki w postaci produktów spożywczych i chemicznych.

Oboje małżonkowie D. są rolnikami i przebywają obecnie na rencie: Z. D. od 2003r., a J. D. od 2002r. Z tego tytułu otrzymują wynagrodzenie w wysokości odpowiednio 695 zł i 690 zł.

Z. i J. D. zgłosili 30 października 2008r. szkodę do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - Centrum Likwidacji S. w P. wnosząc o wypłatę na swoją rzecz kwot 40 000 zł i 20 000 zł (dla każdego z osobna) wzywając tym samym ubezpieczyciela do przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego, zakreślając 30-dniowy termin od dnia otrzymania wezwania pod rygorem zapłaty odsetek za opóźnienie oraz skierowanie skargi do Rzecznika Ubezpieczonych oraz organów nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową.

W odpowiedzi pozwany podał, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala przyjąć, że nastąpiło znaczne pogorszenie sytuacji życiowej państwa D. po śmierci córki.

Powodowie ponownie wezwali pozwanego do zapłaty dochodzonych kwot 12 listopada 2009r., wykazując zasadność zgłoszonych roszczeń poprzez uzupełnienie wniosku o dokumentację medyczną oraz pozostałe dokumenty zakreślone przez pozwanego.

Jak wykazuje zgromadzona w sprawie dokumentacja Z. D. cierpi na przewlekłą chorobę (...), nadciśnienie tętnicze, żylaki kończyn dolnych, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, natomiast J. D. również cierpi na przewlekłe choroby jak zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, przerost gruczołu krokowego oraz neurastenię.

Biegły sądowy w sporządzonych opiniach stwierdził, że zarówno w stosunku do Z. D. jak i J. D. doszło do nieznacznego pogorszenia stanu zdrowia psychicznego w związku ze śmiercią córki. Powódka jak i powód ujawniają objawy zaburzeń nastroju o nasileniu łagodnym, szacując stopień uszczerbku na zdrowiu w związku ze stanem psychicznym na 5% (przez analogię do pkt 1 O. tabeli uszczerbku na zdrowiu).

Powyższy stan faktyczny był generalnie bezsporny między stronami. Kwestią zaś sporną było to, czy kwoty: 20 000 zł (dla każdego z osobna) tytułem stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powodów wskutek śmierci córki A. K. oraz 50 000 zł (dla każdego osobna) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 5 grudnia 2008r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia pieniężnego, wskazane przez powodów w pozwie są adekwatne do znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej powodów wskutek śmierci córki A. K..

Sąd Rejonowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, tj. przede wszystkim wskazane dokumenty znajdujące się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach szkodowych (...) i aktach sprawy o sygn. I C 149/10.

Strony nie kwestionowały wiarygodności tychże dokumentów, a sąd pierwszej instancji nie znalazł żadnych podstaw, ażeby kwestionować ich prawdziwość z urzędu.

Sąd Rejonowy oparł się ponadto na zeznaniach przesłuchanego w charakterze świadka powoda J. D. (k. 166 akt I C 86/10) i powódki Z. D. (k. 166 i 167), a także na zeznaniach przesłuchanej w charakterze świadka J. P.. (k. 165, 166 akt I C 86/10), którym dał wiarę, albowiem ich treść korelowała ze sobą. Jednakże Sąd Rejonowy ocenił ich zeznania jako mało precyzyjne i niedokładne odnośnie sytuacji majątkowej i osobistej powodów. Odnośnie wypadku drogowego z 21 kwietnia 2000r. sąd pierwszej instancji oparł ustalenia stanu faktycznego na dokumentach zgromadzonych w aktach szkodowych, w których znajdują się odpisy wyroków karnych w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Turku oraz Sądem Okręgowym w Poznaniu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne tylko częściowo.

W myśl art. 446 § 2 k.c. osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego. Takiej samej renty mogą żądać inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego. Zgodnie zaś z treścią § 3 art. 446 k.c. sąd może ponadto przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

Jak podnosi się w orzecznictwie, znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, będące przesłanką przyznania odszkodowania wedle art. 446 § 3 k.c., obejmuje niekorzystne zmiany bezpośrednio w sytuacji materialnej najbliższych członków rodziny zmarłego (niewyczerpujące hipotezy art. 446 § 2 k.c.), jak również zmiany w sferze tzw. dóbr niematerialnych,

które wszelako rzutują w jakiejś mierze na sytuację materialną tych osób. Sam ból, poczucie osamotnienia, krzywdy i zawiedzionych nadziei po śmierci dziecka nie stanowią podstawy do żądania odszkodowania. Jeśli jednak te negatywne emocje wywołały chorobę, osłabienie aktywności życiowej i motywacji do przewycięzania trudności dnia codziennego, to bez szczegółowego dociekania konkretnych zdarzeń lub stopnia ich prawdopodobieństwa, można na zasadzie domniemania faktycznego (art. 231 k.p.c.) przyjąć, iż rzeczywiście pogorszyły one dotychczasową sytuację życiową najbliższego kręgu rodziny zmarłego (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z 30 czerwca 2004r., IV CK 445/03).

Jednocześnie Sąd Rejonowy podzielił opinię, że prawidłowa wykładnia terminu „stosowne odszkodowanie”, użytego w art. 446 § 3 k.c., winna uwzględniać nie tylko okoliczności konkretnej sprawy, ale także wartość ekonomiczną odszkodowania. Musi ono wyrażać taką kwotę, która odczuwalna jest jako realne, adekwatne przysporzenie tak przez uprawnionego, jak i z obiektywnego punktu widzenia uwzględniającego ocenę większości rozsądnie myślących ludzi (Sąd Najwyższy j.w.).

Nie jest to jednak zadośćuczynienie za krzywdę bliskich, ale za krzywdę poszkodowanego. W niniejszej sprawie pierwsza część roszczenia strona powodowa dochodziła naprawienia szkody, którą sama doznała i oparła je na przepisie art. 446 § 3 k.c. Sąd ograniczył zatem swoje rozważania tylko do zbadania zasadności w/w roszczenia.

Jak zostało wskazane art. 446 § 3 k.c. dotyczy jedynie szkody majątkowej, która przejawia się w znacznym pogorszeniu sytuacji życiowej w związku ze śmiercią osoby bliskiej. Sąd nie uwzględnia natomiast cierpień i krzywdy moralnej bliskich zmarłego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 16 lipca 2004r., I CK 83/04).

W przeciwieństwie do utraty środków utrzymania (art. 446 §2 k.c.) pogorszenie sytuacji życiowej ma sens o wiele szerszy. Śmierć bezpośredniego poszkodowanego może wywołać bowiem różne następstwa, które przejawiają się w uszczerbku poniesionym przez inne podmioty. Może tu chodzić np. o uczucie osamotnienia i trudności życiowych dziecka pozbawionego troski i opieki matki; osłabienie energii życiowej, przyspieszenie choroby, a w konsekwencji np. rezygnacja z pracy.

Przyjmuje się, iż roszczenie o odszkodowanie będzie zasadne nie tylko wtedy, gdy wywołała aktualny uszczerbek materialny, ale także, jeżeli cierpienia psychiczne osłabiły aktywność życiową, powodując utratę możliwości polepszenia warunków życia w przyszłości lub konieczność niekorzystnego ograniczenia planów życiowych. Należy w takich sytuacjach wziąć pod uwagę różnicę między stanem, w jakim znaleźli się członkowie rodziny zmarłego po jego śmierci a ich przewidywanym stanem majątkowym, gdyby zmarły żył.

Ocena, czy nastąpiło znaczne pogorszenie sytuacji członków rodziny zmarłego nie może odnosić się jednak wyłącznie do stanu z dnia śmierci poszkodowanego, ale musi prowadzić do porównania hipotetycznego stanu odzwierciedlającego sytuację, w jakiej w przyszłości znajdowałiby się bliscy zmarłego, do sytuacji, w jakiej znajdują się w związku ze śmiercią poszkodowanego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 19 kwietnia 2001, I ACa 23/01).

Okolicznością bezsporną jest bowiem fakt, iż śmierci członka rodziny zawsze towarzyszy uczucie ogromnego smutku i żalu, przy czym uczucie to zazwyczaj trwa długo i wiąże się z osłabieniem aktywności życiowej przez określony czas. Taka sytuacja może skutkować rezygnacją z planów życiowych, powstaniem bądź nasileniem choroby, poczuciem obojętności.

W niniejszej sprawie strona powodowa wskazywała, iż na skutek śmierci córki A. K. pogorszyła się sytuacja życiowa jej rodziców. Tragedia ta odcisnęła piętno także na ich zdrowiu psychicznym. Konsekwencją tego było zdaniem powodów znaczne pogorszenie sytuacji finansowej rodziny.

Jakkolwiek Sąd Rejonowy nie negował okoliczności, iż śmierć A. K. wywarła piętno na życiu jego rodziny, która cierpiała po jego stracie, to jednak Jego zdaniem nie miało miejsce znaczne pogorszenie sytuacji życiowej w rozumieniu art. 446 § 3 k.c. Stwierdził, iż na stronie powodowej spoczywał, zgodnie z art. 6 k.c., ciężar udowodnienia powyższej okoliczności. Faktem notoryjnym jest, że po stracie osoby bliskiej sytuacja życiowa jego rodziny, zwłaszcza w początkowym okresie ulega pogorszeniu. Rodzina odczuwa wówczas żal i smutek, osłabieniu ulega tzw. energia życiowa. Jednak dla zasadności roszczenia z art. 446 § 3 k.c. konieczne jest wykazanie, iż pogorszenie stanu emocjonalnego poszczególnych członków rodziny miało bezpośrednie i wymierne przełożenie na sferę majątkową rodziny.

Powodowie nie wykazali, iż po śmierci córki ograniczyli swoją aktywność zawodową. Powodowie są w wieku odpowiednio 60 i 66 lat, a zatem w wieku, który uzasadnia przejście na emeryturę i zaprzestanie działalności zawodowej. Powodowie są na rencie, ale w związku ze stanem zdrowia wynikającym z chorób przed wypadkiem córki. Powodowie w ogóle nie wykazali, jaki dochody osiągali wcześniej, być może były one niższe niż po przejściu na rentę. Nie można zatem uznać, iż sytuacja rodziny jest znacznie gorsza niż przed śmiercią córki. Ponadto A. K. mieszkała w odległości

6 km od rodziców i miała dwoje małoletnich dzieci oraz prowadziła działalność gospodarczą (sklep spożywczy). Z zasad logiki i doświadczenia życiowego należy przyjąć, iż na te sfery jej życia była skupiona cała aktywność, zaś odwiedziny rodziców miały charakter wizyt, zwłaszcza, iż z rodzicami do dziś mieszkają jej dwie siostry. Trudno więc uznać środki chemiczne czy spożywcze, które przywoziła rodzicom ze sklepu za stałą pomoc rodzicom.

Ponadto posiadają jeszcze dwie dorosłe córki, które z pewnością będą ich wsparciem na przyszłość, nie są zatem osobami, które pozostały całkowicie samotne bez żadnej możliwości uzyskania pomocy w razie potrzeby.

Mając na względzie powyższe, Sąd Rejonowy uznał, iż strona powodowa nie wykazała, aby na skutek śmierci A. K. uległa znacznemu pogorszeniu sytuacja życiowa rodziny. Powyższa okoliczność warunkuje roszczenie określone w art. 446 § 3 k.c., a wobec jej braku zdaniem sądu pierwszej instancji należało oddalić powództwo o odszkodowanie.

Pozwany wywiązał się ze zobowiązań w stosunku do najbliższych A. K. (męża i dzieci) w ten sposób, iż pokrył koszty pogrzebu, czego strona powodowa nie kwestionowała, a także wypłacił im 70 000 zł tytułem odszkodowania i ustanowił renty dla dzieci.

Odnosząc się do żądań pozwu (pkt 2 każdego z pozwów) w zakresie zadośćuczynienia pieniężnego w wysokości 50 000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego, Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo wobec każdego z powodów do kwoty 20 000 zł oddalając je w pozostałym zakresie, albowiem konieczne było tu zaistnienie krzywdy moralnej, którą są cierpienia, ale na gruncie tego przepisu nie muszą być kwalifikowane w kategoriach rozstroju zdrowia [zob. J. Korzonek, I. Rosenbluth, Kodeks zobowiązań..., s. 371].

Bez wątplenia zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z 22 października 2010r., sygn. akt III CZP 76/10 najbliższemu członkowi rodziny zmarłego na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. przysługuje zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008r.

Śmierć córki wywołała u powodów cierpienia psychiczne. Zgodnie z dopuszczonym przez Sąd Rejonowy dowodem z opinii biegłego lekarza psychiatry wynika, że uszczerbek na zdrowiu, jakiego doznali powodowie wskutek przedmiotowego wypadku wynosi 5% i ma charakter łagodny. Powyższa opinia nie była kwestionowana przez strony, a sąd pierwszej instancji uznał, że zasługuje na obdarzenie jej walorem wiarygodności, gdyż została sporządzona rzetelnie i dokładnie. Nie zachodzą przy tym żadne powody osłabiające zaufanie do wiedzy, kompetencji, doświadczenia czy bezstronności sporządzającego ją biegłego.

Określając wysokość zadośćuczynienia Sąd Rejonowy miał na uwadze, iż jest ono właśnie przede wszystkim sposobem naprawienia krzywdy. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne, a więc ból i inne dolegliwości oraz cierpienia psychiczne, czyli negatywne uczucia przeżywane w związku ze śmiercią córki. Celem zadośćuczynienia jest przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Winno ono mieć charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 3 lutego 2000r., I CKN 969/98).

W judykaturze ugruntowany jest pogląd, iż przy ocenie wysokości zadośćuczynienia za krzywdę należy uwzględniać przede wszystkim nasilenie cierpień, długotrwałość choroby, rozmiar kalectwa, trwałość następstw zdarzenia oraz konsekwencje uszczerbku na zdrowiu w życiu osobistym i społecznym (wyrok Sadu Najwyższego z 10 czerwca 1999r., II UKN 681/98, z 15 lipca 1977r., IV CR 266/77, z 18 grudnia 1975r., I CR 862/75).

Truizmem jest z pewnością stwierdzenie, że cierpienia nie dadzą się przełożyć na konkretną sumę pieniężną, jednakże należy wskazać, iż zadośćuczynienie przewidziane w art. 445 § 1 k.c. ma cel kompensacyjny i jego wysokość musi stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość, nie może mieć charakteru symbolicznego (wyrok Sądu Najwyższego z 18 kwietnia 1978r. IV CR 99/78, z 22 marca 1978r., IV CR 79/78).

Mając zatem na uwadze powyżej wskazane kryteria oraz fakt, iż doznany uszczerbek na zdrowiu choć ma charakter nieznaczny, to jednak trwałe, rodzący dyskomfort w codziennym funkcjonowaniu, należy według Sądu Rejonowego uznać, iż kwota 20 000 zł dla każdego z powodów jest adekwatna do doznanej przez nich krzywdy.

Nadto w punkcie 5 wyroku Sąd Rejonowy pozostawił szczegółowe rozliczenie kosztów procesu referendarzowi sądowemu zgodnie z przepisem art. 108 § 1 k.p.c. zasądzając po 28,57% kosztów procesu od (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz Z. D. i na rzecz J. D..

Apelację od wyroku Sadu Rejonowego wniósł pozwany.

Zaskarżył orzeczenie w części, to jest w zakresie określonym w punkcie 1,2 i 5.

Rozstrzygnięciu zarzucił naruszenie art. 34 ustawy z 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...), art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. oraz art. 100 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, art. 100 k.p.c. oraz rażące zawyżenie przyznanego zadośćuczynienia.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa.

W odpowiedzi na apelację pozwanego powodowie wnieśli o jej oddalenie w całości jako bezzasadnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego może jedynie skutkować zmianą zaskarżonego orzeczenia w części, w jakiej sąd pierwszej instancji obciążył skarżące obowiązkiem zwrotu kosztów przeciwnikowi.

Jednakże w ocenie sądu drugiej instancji koszty postępowania przed Sądem Rejonowym winny być wzajemnie zniesione pomiędzy stronami.

Za takim rozstrzygnięciem przemawia specyfika roszczeń dochodzonych w procesie niniejszym, których ostateczna wysokość jest pozostawiona sędziowskiemu uznaniu, a jakiegokolwiek przewidywania uprawnionego są przed wszczęciem postępowania niesprawdzalne.

W pozostałej części apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie, a podniesione w niej zarzuty nie mogą skutkować zmianą bądź uchYLENIEM zaskarżonego wyroku. Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne

zarówno dokonane przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, jak również prawną ocenę tych ustaleń wskazane w pisemnych motywach orzeczenia.

Z tych też względów nie może zostać oceniony jako uzasadniony zarzut naruszenia art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie do oceny skutków zdarzenia, które miało miejsce w okresie, gdy nie było regulacji prawnej uzasadniającej wynagrodzenie krzywd doznanych przez bliskich zmarłego na skutek deliktu.

Powyższa kwestia została już w orzecznictwie w sposób stanowczy wyjaśniona i nie budzi wątpliwości, iż przepis art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. mogą uzasadniać odpowiedzialność deliktową w związku ze zdarzeniem, które miało miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008r.

Sąd Okręgowy w pełni aprobuje uchwałę Sądu Najwyższego z 22 października 2010r. sygn. akt III CZP 76/10, w której stwierdzono, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed 3 sierpnia 2008r.

Powyższe jest konsekwencją uznania, iż więzi rodzinne należy uznać za rodzaj dobra osobistego podlegającego ochronie na zasadach ogólnych. Natomiast nowelizacja art. 446 k.c. poprzez dodanie do jego treści § 4 ustawą z 30 maja 2008r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2008r. Nr 116, poz. 731) nie niweczy stanu prawnego istniejącego do tej pory, a jedynie ma ten skutek, że ułatwia dochodzenie zadośćuczynienia osobom bliskim zmarłego zawężając katalog przesłanek odpowiedzialności niezbędnych do wykazania.

Za również pozbawiony podstaw uznac należy zarzut apelacji rażącego zawyżenia przyznanego powodowi zadośćuczynienia.

W tym miejscu zgodzić się należy w pełni ze stanowiskiem przedstawionym w odpowiedzi na apelację, iż ingerencja sądu w ramach kontroli instancyjnej w wysokość przyznanego zadośćuczynienia jest możliwa jedynie wyjątkowo, gdy pozostaje ono w ewidentnej sprzeczności z rozmiarem doznanej krzywdy, której ustalenie znajduje oparcie w treści zebranych dowodów.

W sprawie niniejszej Sąd Okręgowy nie dopatrył się takiej sprzeczności, sąd pierwszej instancji w sposób rzeczowy i logiczny wykazał i uzasadnił, z jakich przyczyn zasądzona kwota zadośćuczynienia „zrekompensuje” żal, ból i cierpienie po utracie córki. Nie sposób w ramach dokonanych prawidłowo ustaleń faktycznych dojść do konstatacji, iż przyznana kwota zadośćuczynienia jest rażąco zawyżona.

Brak podstaw do uznania za zasadny zarzutu naruszenia art. 34 ustawy z 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003r. Nr 124, poz.1152) poprzez pominięcie wskazanego przepisu przy orzekaniu w sprawie, który w ocenie apelującego wyłącza odpowiedzialność ubezpieczyciela odpowiedzialności OC za naruszenie dóbr osobistych pośrednio poszkodowanych.

Ze stanowiskiem skarżącego nie sposób się zgodzić. Przede wszystkim wskazany przepis w żaden sposób nie wskazuje i nie ogranicza kręgu osób uprawnionych, którym służą roszczenia w związku z wyrządzeniem szkody ruchem pojazdu mechanicznego. Nadto zgodnie z art. 35 w/w ustawy ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Skoro zatem w przepisie mowa jest o odpowiedzialności cywilnej, to nie sposób czynić jakiegokolwiek rozróżnienia, iż chodzi wyłącznie o pośrednio, czy też bezpośrednio poszkodowanych, wobec regulacji zawartych w kodeksie cywilnym, w których skatalogowano podstawy i zakres odpowiedzialności określanej jako „cywilna”.

Mając powyższe na uwadze na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.